

fragrant oleander. -कृच्छ्रः, -च्छ्रम् a kind of religious penance. -शारः refined borax. -गन्धः white sandal. -गात्रः a kind of fever. -गुः 1 the moon. -2 camphor. -चम्पकः 1 a lamp. -2 a mirror. -दीधितिः the moon. -द्युतिः the moon; शीतयुरेमण्डलम् Sūkti. 62. -पङ्कः rum. -पित्तम् 1 a tumour caused by a chill. -2 increase of bile caused by cold. -पुष्पः the Śireesa tree. -पुष्पकम् benzoin. -प्रभः camphor. -फलः Ficus Glomerata (Mar. उंबर). -भानुः the moon. -भीरुः a kind of jasmine (Arabian). -मयूखः, -मरीचिः, -राइमः 1 the moon. -2 camphor. -मूलकम् the root of the Usira q.v. -रस्यः a lamp. -रसः spirituous liquor made from the unboiled sugar-cane juice. -रुच् m., -रुचिः the moon; प्रतिवासरं उक्तिभिर्वृष्टे विमलः कलभिरिव शीतस्तिः Ki. 6.20. -चल्कः the *Udumbara* tree. -वीर्यकः the fig-tree. -चृष्टिः a variety of gem; Kau. A. 2.11. -शिवः the Śamee tree. (-चम्) 1 rock-salt. -2 borax. -शूकः barley. -सहः the Pilu tree. -स्पर्शः a. cooling.

शीतक a. Cold; see शीत. -कः 1 Any cold thing. -2 Winter, the cold season. -3 A dull or dilatory person. -4 A happy man, one free from cares or anxieties. -5 A scorpion.

शीतल a. [शीतं लाति ला-क, शीतमस्त्यस्य लच्च-ना] 1 (a) Cool, cold, chill, frigid; अतिशीतलमप्यस्मः किं भिनति न भूष्टतः Su-bhās. (b) Cool, bearable; महदपि परदुःखं शीतलं सम्यगाहुः V. 4.13. -2 Not exciting, calm, gentle. -लः 1 The moon. -2 A kind of camphor. -3 Turpentine. -4 The Champaka tree. -5 A kind of religious observance (observed upon the sun's entering the sign *Aries*). -लम् 1 Cold, coolness. -2 The cold season. -3 Benzoin. -4 White sandal, or sandal in general. -5 A pearl. -6 Green sulphate of iron. -7 A lotus. -8 The root called वीरण q. v. -Comp. -छदः the Champaka tree. -जलम् a lotus. -प्रदः, -दम् sandal. -वातः a cool breeze. -षष्ठी the sixth day of the bright half of Māgha.

शीतलकम् A white lotus.

शीतला 1 Small-pox. -2 The goddess presiding over small-pox. -3 Sand. -4 Pistia Stratiotes (आरामशीतला, कुटुम्बिनी). -Comp. -पूजा worship of the goddess Śītalā (on the 8th day of the second half of फाल्गुन). -सप्तमी a festival on the 7th day of the light half of माघ.

शीतली Small-pox.

शीता See सीता.

शीतारु, -शीतालु a. [शीतं न सहते शीत-आलुच्] Suffering from or shivering with cold, chilled, pinched; शीतालुः सलिलगतेन सिन्ध्यते स्म Si. 8. 19.

शीतीभावः 1 Perfect tranquillity of mind. -2 Final emancipation.

शीतीभू To become cold; मुहूर्तं सहतां दाहस्ततः शीती-भविष्यति Mb. 12. 318. 9.

शीत्य See सीत्य.

शीघ्र m., n. 1 Any spirituous liquor, rum; हीप्रत्यूह-प्रशमकुलाः शीघ्रवश्वकुरासाम् Si. 9.87. -2 Wine. -Comp. -गन्धः the *Bakula* tree. -पः a drinker of spirits.

शीन a. [श्वै-क] Thick, congealed. -नः 1 A dolt, blockhead. -2 A large snake (अजगर). -नम् Ice.

शीफर a. Charming, delightful.

शीफालिका (= शेफालिका); The Nyctanthes Tristis (Mar. राननिर्गुडी).

शीभ् 1 A. (शीभते) 1 To boast. -2 To tell, say, speak (कथने?).

शीभवः A spray; L. D. B.

शीभ्यः 1 A bull. -2 N. of Siva.

शीरः [शीव-रक् Uṇ. 2.13] A large snake; see सीर also.

शीर्ण [शृ-क] p. p. 1 Withered, decayed, rotten; शीर्णं च पतितं भूतो पर्णं समुपयुक्तवान् Mb. 3. 38. 23. -2 Dry, sere. -3 Shattered, torn; shivered; कमशीर्णाकुलमूलसंततिः Ki. 2. 50. -4 Thin, emaciated; (see शृ). -5 Small, slender. -6 Fallen, dropped; स्वयंशीर्ण Ms. 6. 21. -र्णम् A kind of perfume. -Comp. -अख्यिः, -पादः 1 epithets of Yama. -2 of the planet Saturn. -पर्णम् a withered leaf; (so शीर्णपत्रम्). (-र्णः) the *Nimba* tree. -चृन्तः a water-melon.

शीर्य a. Destructible, perishable; शीर्यो न हि शीर्यते Bri. Up. 3. 9. 26.

शीर्विः a. [शृ-किन् Uṇ. 4. 56] 1 Destructive, hurtful, noxious, injurious. -2 Savage.

शीर्षम् [शिरस्-पृष्ठोऽशीर्षदेशः, शृ-क सुक् च वा] 1 The head; शीर्षे सर्पे देशान्तरे वैद्य: Karpur.; Mu. 1. 21. -2 The black variety of aloe-wood. -3 The upper part, tip, top; पञ्चशीर्षा यवाश्रापि शतशीर्षाश्च शालयः Mb. 6. 3. 19. -4 The fore-part, front. -Comp. -अवशेषः the head only as the remainder. -आमयः any affection or disease of the head. -उदयः an epithet of the zodiacal signs, Gemini, Leo, Virgo, Libra, Scorpio, Aquarius, and Pisces. -घातिन् an executioner; P. III. 2. 51. -छेदः decapitation. -छेदिक, -छेद्य a. fit to be beheaded, deserving death by decapitation; शीर्षच्छेदः स ते रामं तं हत्वा जीवय द्विजम् U. 2. 8; R. 15. 51. -त्राणम्, -रक्षम् a helmet. -पट्टकः a turban. -वर्तनम् submission to punishment. -रोकः pain in the head.

शीर्षकः An epithet of Rāhu. -कम् 1 The head. -2 Skull. -3 A helmet. -4 A head-dress, (cap, hat &c.). -5 Verdict, judgment, judicial sentence. -6 The top of anything.

शीर्षणी The head of a couch.